

Paulo Titore ohâka pũri niî'

A'ti pũrí a'tĩro weéro ohâ no'opã niisé niî'

Paulo Tito wamêtigire ohâki niîwĩ. Tito Judeu masi meheta niĩki niîwĩ. A'ti pũríre Paulo Macedônia di'tapi niĩgi, ohâki niîwĩ. Paulo Titoreta Creta nikiropi Jesu Cristo yee kitire ayuró bu'ê yapatí tu'a eha dutigi kũũki niîwĩ. Tohó niiká Jesu Cristore êho peóri kurakâharâ sâhakâ wee dutigi kũũki niîwĩ. A'ti pũríre kĩĩre bu'ê nemogi kĩĩ da'rasére masiáto niĩgi wâkũ tutuakâ wee nemógi ohâki niîwĩ.

Paulo Titore ohâ'ke niî'

1 Yi'ĩ Paulo Ô'âkĩ hire da'rá ko'tegi Jesu Cristo bese kũũ'ki niî'. Kĩĩ, kĩĩ yeé kitire werê dutigi kũũwĩ. Ô'âkĩ hi kĩĩ besé'kârãre ayuró êho peókã ia sãági yi'ĩre kũũwĩ. Tohó niiká naãre Ô'âkĩ hi yee, diakĩ híkãhasere masi dutigi kũũwĩ. Keoró Ô'âkĩ hi iaró noho wee dutigi tohó kũũwĩ. ²Apêyere, naãre Ô'âkĩ hi tiropi katĩ nu'kuatehere e'katĩ yuu dutigi kũũwĩ. Ô'âkĩ hi nií sootimi. Kĩĩ a'ti nukúkã weeátoto diporo “Katisé pe'titiátehere o'ôgiti”, nií tohaki niîwĩ. ³Ni'kãroakãre kĩĩ “Tohó weegíti” niĩka tero ehâ! Tohó weégi kĩĩ yeé kitire werê sihase me'ra “Kĩĩ tohó weegíti” ni'kere masaré masiká weemí. Ô'âkĩ hi marĩre yi'riógi kĩĩ dutiró me'ra yi'ĩre tee kitire werê dutiwĩ.

⁴Tito, mi'ĩ yi'ĩ maki weeró noho niî'. Marĩ ni'kãro noho êho peóse kió'. Mi'ĩre a'ti pũríre ohâ'. Ô'âkĩ hi marĩ paki, tohó niiká Jesu Cristo marĩ yã'áro weé'kere yi'riógi ayuró weeáto mi'ĩre. Pahá yã'ato. Mi'ĩre ayuró ehêri pō'ratikã weeáto.

Paulo Titore bu'ê duti'ke niî'

⁵Mi'ĩre Creta wamêtiri nikiropi kũũ wã'katiwi. Yi'ĩ weé pe'oti'kere tu'â eha ni'ko dutigi tohó weewí. Tohó niiká yi'ĩ niĩro nohota toopí niisé makarire, tee makári niki Jesu Cristore êho peóri kurakâharãre si'orí

wehê peoahãre sōróo dutiwĩ. A'tĩro niĩwi: ⁶“Si'orí wehê peorãre a'tĩro niisétirãre sōróoya. ‘Naáta yã'ará niĩma’ nií no'oya marirã nohore sōróoya. Naã ni'karérã numiata nimôtiato. Naã pō'rá kē'ra Jesu Cristore êho

peórãta niiáto. ‘Naã no'ó iaró yã'áro weemá’ nií no'orã niĩtikã'ato. Tohó niiká yi'ri ni'kase piharã niĩtikã'ato”, niĩwi. ⁷Ni'kĩ Jesu Cristore êho peóri kurakâharãre si'orí wehê peogi Ô'âkĩ hi yeekãhasere ko'tegí niĩmi. Tohó weégi “Kĩĩta yã'agí niĩmi” nií no'oya marigí noho niiáto.

Kîî iaró di'akî dutigí noho, uâ miyagi noho niítikâ'ato. Tohô niiká ke'agí, kumûkâ biki no'ó yâ'âro weesé me'ra niyêru wapá ta'a si'rigi noho niítikâ'ato. ⁸A'tîro pe'e niiáto. Masá kîi yaá wi'ipi ehaká, áyuró pōo tērigí noho niiáto. Áyusére weegí noho niiáto. Tohô niiká áyuró wákû yuu weesétigi noho, âpêrâre keoró weegí noho niiáto. Ô'âkî hi iaró di'akî weegí niiáto. Keoró weesétigi noho niiáto. ⁹Ô'âkî hi yeere, diakî hí kâhase kîî re bu'ê'kere weé nu'kukâ'ato. Tohô weégi âpêrâ kê'rare Jesu Cristo yee kiti keoró bu'esé me'ra naâre wákû tutuakâ wee masísami. Âpêrâ pe'ere teé bu'esére mehêkâ uúkûrâre keoró wákuká wee masísami.

¹⁰A'tîro niî! Pâhará Ô'âkî hire yi'rí ni'karâ niîma. Naâ no'ó iaró uúkû ma'a, masaré mehêkâ êho peókâ weemá. Judeu masata tohô weé yi'rí ni'kama. ¹¹Naâ niyêru wapá ta'a si'rírâ, no'ó iaró bu'ê ma'akâ'sama. Naâ bu'esé me'ra pâhará ni'kí pō'ra ni'ká wi'ikâharâre dohórê' pe'okâ'sama. Tohô weerâre naâ bu'esére ka'mú ta'aya.

¹²Diporópi tii níkiro Cretakî hi oharí masi tí di'takâharâre ohâgi, a'tîro ohâki niîwî: “A'tó Cretakâharâ niî soose piharâ niîma. Wa'íkîrâ weeró noho ti'o masítirâ niîma. Ba'â wârirâ, teesé piharâ niîma.” ¹³Kîî naâre diakî híta ohâki niîwî. Tohóta niîma. Tohô weégi tookâharâ Jesu Cristore êho peórâ yâ'âro weesétirâre tu'tiya. Naâre keoró êho peó dutigi tohô weeyá. ¹⁴Judeu masa no'ó iaró wákû boka werê ma'asere ti'otikâ'ato niîgi áyuró bu'êya. Tohô niiká no'ó naâ dutí ma'asere ti'otikâ'ato niîgi tohô weeyá. Naâ Ô'âkî hi yeere, diakî hí kâhasere iatíma.

¹⁵Judeu masa apêye ba'asére ba'â dutitisama. “Teerê ba'ârâ, Ô'âkî hi dutí'kere yi'rí ni'karâ weé!”, niísama. Tohô niî wee!. Marí niî pe'tirâ bu'îri marirâ ti'ó yâ'arâ ba'aká, áyú niî! Ô'âkî hire yi'rí ni'karâ meheta weé!. Âpêrâ Jesu Cristore êho peótirâ niî pe'tisere yâ'âro wákûsama. A'tîro niî! Naâ wâkusépita, naâ ti'ó yâ'asepita yâ'â sâhakâ'sama. Tohô weerâ naâ yâ'âro weesére neê bihâ wetitisama. ¹⁶Naâ “Ô'âkî hire masí!”, niímima, niîrâ pe'ea!. Marí pe'e naâ weesétisere i'yârâ, masí!. “Naâ kîî re masítisama”, niî no'ó!. Naâ yâ'â yi'riarâ, Ô'âkî hi dutisére yi'rí ni'karâ, neê kâ'rô áyuró wee masítisama.

Keoró bu'ê dutise niî'

2 Mi'f bu'êgi, Ô'âkî hi yeekâhasere diakî hí niîro nohota bu'êya. ²A'tîro bu'êya. Bikirâ imiá wio pesáse me'ra weesétiato. Naâ wio pesáse me'ra i'lyâ no'oato. Áyuró wákû yuu weesétirâ noho niiáto. Apêyere keoró êho peóato. A'mêri ma'isétiato. Mehêkâ wa'aká, ni'ka pooáto. ³Bikirâ numiare meharóta bu'êya. Ô'âkî hire êho peórâ numia wee wiáse nohore weeáto. Âpêrâre yâ'âro uuakahátikâ'ato. Ke'atíkâ'ato. Niî pe'tise naâ áyusé weesétise me'ra âpêrâre weé i'yoato. ⁴Bikirâ numia neê marâpitirâ numiare a'tîro weeáto. Naâ marapí simiare, naâ pō'raré ma'iká weeáto. ⁵Tohô niiká naâre áyuró wákû yuu weesétikâ weeáto. Yâ'asé mariró niiká weeáto. Bikirâ numia naâ áyuró weesé me'ra neê marâpitirâ numiare naa yeé wi'seripi áyuró ko'tê masakâ weeáto. Ma'isé me'ra âpêrâre áyuró weeká weeáto. Naâ marapí simiare áyuró yi'tiká weeáto. Naâ tohô weeká i'yârâ, neê ni'kí Ô'âkî hi yee kitiire “Tohô niî wee!”, niî masisome.

⁶Ma'mâ pihare meharóta werêya. Naâre áyuró wákû yuu weesétirâ niiáto niîgi tohô weeyá. ⁷Mi'f basita niî pe'tise mi'f weesé me'ra niî pe'tirâre áyusére weé i'yoaya. Naâre bu'êgi, niî pe'tisere niî sooro mariró

wio pesáse me'ra bu'êya. ⁸Keoró uúkūya. Mi'î tohó weeká, âpêrâ neê "Tohó níí wee!", niísome. No'ó mi'î bu'esére iatígi noho keoró mi'î bu'eká tí'ógí, bopôyagisami. Marí bu'esére neê yâ'áro uúkūsóme.

⁹Da'rá ko'terêre a'tíro werê kasaya: "Níí pe'tise misâ wiôrá dutisére yí'tiyá. Naâre e'katiká weeyá. Ye'sútiká'ya", nííya. ¹⁰"Misâ wiôrá yeere yahatiká'ya. Tohó weeró noho o'ôrá, áyuró weesé me'ra pe'le naâre êho peóká weeyá", nííya. Tohó weesé me'ra âpêrâ Ô'âkí hi maríre yí'riógi yee bu'esére "Áyú butia'se níí", níí î'yârásama.

¹¹A'tíro níí! Ô'âkí hi maríre ma'ígi, níí pe'tirá a'ti nukúkákáharâ naâ yâ'áro weeséti'kere yí'rió sî'rigi Jesu Cristore o'ôo'ki nííwí. ¹²⁻¹³Jesu Cristo marí wiôgi tutuâ yí'rigi, maríre yí'riógi níími. Be'ró kíî áyuró asistése me'ra opáturi a'tígisami. A'tóka tero kíî a'tiátehere yuú kueri kurare Ô'âkí hi maríre yâ'asére, yâ'áro îari pehasere du'u dutími. Apêye nohore weeátoto díporo wákú yuu tohaka be'ropi wee dutími. Tohó níiká keoró weeséti, áyuró êho peó dutími. ¹⁴Jesu Cristo marí yâ'áro weesére yí'ri wetíká weégi, wérí basaki nííwí. Kíî maríre kíî yarâ sâha dutígi, yâ'asé moorâ nííáto níígi tohó weéki nííwí. Maríre e'katíse me'ra áyuró weesétiká iasamí. Tohó weégi wérí basaki nííwí.

¹⁵A'teréta mi'î naâre bu'êya. Naâre wákú tutua nemoká weeyá. Naâ yâ'áro weesétisere naâre masiká weeyá. Mi'î âpêrâre dutígi níí yuugi, tohó weeyá. Neê ní'kí mi'îre dutí masitigire weeró noho î'yatiká'ato.

Jesu Cristore êho peórâ wee wiáse níí'

3 Tookáharâ Cretakáharâre a'tíro wee dutíya. "Wiôrá dutisére yí'tiáto. Níí pe'tise áyuró weesé nohore weeáto. ²Neê âpêrâre yâ'áro uukahátiká'ato. Apêrâ me'ra úru sâátirâta, naâre áyuró uúkúato. Malísé me'ra níí pe'tirâre áyuró weeáto", nííya naâre.

³Too díporopire marí kê'ra tí'o masítirâ, Ô'âkí hire yí'ri ní'kase piharâ nííwí. Marí bahu dutí'kârâ weeró noho nííwí. No'ó iaró níí pe'tisere îari pehawí. Yâ'áro weé nu'kuwí. Níí pe'tirâre iowí. Apêrâ maríre yabiká, marí kê'ra naâre yabí a'mewí. ⁴⁻⁵Marí tohó weesétimiká, Ô'âkí hi kíî áyuró weesére, kíî malísere î'yógi maríre yí'riówí. Marí áyuró weesére î'yági meheta yí'riówí. Kíî pahá yâ'agi, maríre yí'riówí. Opáturi maríre wí'marâ neê bahuárâre weeró noho weewí. Kíî wérisé me'ra marí yâ'áro weé'kere kô'agi yí'riówí. Espírito Santo maríre áyurá wa'â dutígi díka yuúwí. ⁶Jesu Cristo maríre yí'rió'ki me'ra Ô'âkí hi Espírito Santo tutuasére maríre o'ó yí'ri ní'kawí. ⁷Ô'âkí hi ma'ígi kíî áyuró weesé me'ra marí yâ'ará níími'kârâre áyurá wa'aká weéki nííwí. Tohó weérâ marí katí nu'kuatehere e'katíse me'ra yuú kuerâ, kíî "O'ógiti" níí'kere yé'êrâsa!.

⁸Teé yí'î uúkú'ke diakí hí warota níí! Mi'î teeré naâre bu'ê nu'kuká, ípítí ia sâá! Mi'î tohó weeká, Ô'âkí hire êho peórâ áyusé dí'akíre weerásama. Tohó weesé áyusé níí! Níí pe'tirâre áyuró wa'aká weesé níí! ⁹Apêye, mehó waro uúkú, a'mé tu'ti ma'asere ka'mú ta'aya. Judeu masa naâ dí'pókâti míhati'ke uúkú ma'asere ka'mú ta'aya. Tohó níiká Moisé dutí'kere a'mêri "Tohó níí wee!" níí úru sâásere ka'mú ta'aya. Níí pe'tise teé wapa maríse, naâ uúkú ma'ase níí!.

¹⁰Jesu Cristore êho peóri kurakáharâre díka watíká weegí nohore "Tohó weetíká'ya", nííya. Mi'î ní'kâti ou piáti werê kumí, misâ me'ra

niigíre kô'â wĩroya. ¹¹“Êho peógi niĩmigi, dohógi weesamí. Kĩî bu'firi da'rê no'oakhipita niĩsami”, niĩ masî toha'.

Paulo ãpêrãre wee tamú duti'ke niĩ'

¹²Yi'ĩ Ártmare ou Tíquicore mi'ĩ tiropi o'ôo'kã, mi'ĩ pe'e yi'ĩ tiropi dika yuú wã'katia. Imĩyaro yi'ĩ tiropi i'yâgi a'tiá. Yi'ĩ Nicópolis niĩgisa'. Toopí “Pu'êki tō'ogítí”, niĩwi. ¹³Niĩ pe'tise mi'ĩ wee tamúta basiósere Zena, masaré uúkū basagire wee tamúya. Apolo kê'rare wee tamúya. Naãre di'sasé nohore o'ôya. Naã mi'ĩ tohó weeká, apé sia'pi yi'riárã, apêye nohore di'sá no'osome. ¹⁴Marĩ me'rakãharã Jesu Cristore êho peórã kê'ra ãyusé di'akĩ weeáto. ãpêrãre apêye noho mooká i'yârã, wee tamuáto. Tohó weerã naã katirí imĩ kohore mehó waro niĩsome.

Paulo ãyu dutí tio'ke niĩ'

¹⁵Niĩ pe'tirã yi'ĩ me'ra niirã mi'ĩ re ãyu dutíma. Marĩ me'rakãharã Jesu Cristore êho peórã ãyuáto. Ô'ãkĩ hi misã niĩ pe'tirãre ãyuró weeáto.
Toô kã'rota ohã!
Paulo